

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IV Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Piotr Gerke

sędziowie SSO Leszek Matuszewski (spr.)

SSO Małgorzata Winkler - Galicka

Protokolant p.o. stażysty A. R.

przy udziale J. D. Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu

po rozpoznaniu w dniu 30 marca 2017 r.

sprawy **M. S.**

oskarżonego z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, art. 278 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Pile

z dnia 29 listopada 2016 r., sygn. akt II K 778/16

- 1) utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,
- 2) zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. O. H. kwotę 516,60 zł w tym VAT tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu oskarżonego w toku postępowania odwoławczego,
- 3) zwalnia oskarżonego od obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa wyłożonych kosztów postępowania odwoławczego i od obowiązku uiszczenia opłaty za drugą instancję.

L. M. P. M. W.-G.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Pile wyrokiem z dnia 29 listopada 2016 roku, sygn. akt II K 778/16 uznał oskarżonego **M. S.** za winnego popełnienia przestępstwa z art. 13 § 2 k.k. w związku z art. 280 § 1 k.k. w związku z art. 64 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 280 § 1 k.k. w związku z art. 64 § 1 k.k. wymierzył mu karę 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności.

W tym samym wyroku uznano podsądnego M. S. za winnego przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. w związku z art. 64 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 278 § 1 k.k. wymierzono mu karę 1 roku pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzeczone wobec podsądnego kary połączone i wymierzono mu karę łączną 2 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności.

Z powyższym wyrokiem nie zgodził się **obrońca oskarżonego**, zarzucając orzeczeniu naruszenie art. 7 k.p.k., a także rażącą surowość wymierzonej kary.

Apelujący wniósł o zmianę wyroku Sądu I instancji poprzez uznanie, że zachowanie oskarżonego stanowi wypadek mniejszej wagi i na tej podstawie zmniejszenie wymiaru kary za czyn z punktu I wyroku, zmianę zaskarżonego wyroku

poprzez złagodzenie kary za czyn z art. 278 § 1 k.k. w związku z art. 64 § 1 k.k. i wymierzenie kary w dolnej granicy ustawowego zagrożenia, zmianę wymiaru kary łącznej z zastosowaniem systemu pełnej absorpcji.

Autor apelacji zarzucił również z ostrożności procesowej niewspółmierną rażącą surowość kar jednostkowych oraz kary łącznej i wniósł o ich złagodzenie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego M. S. nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy zauważyć, że postępowanie dowodowe w niniejszej sprawie zostało przeprowadzone prawidłowo. Sąd I instancji rozważył wszystkie dowody i okoliczności ujawnione w toku rozprawy, na ich podstawie poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne oraz należycie wykazał sprawstwo oskarżonego w zakresie przypisanych mu występów. Ocena materiału dowodowego, dokonana przez Sąd I instancji jest wnikliwa i nie wykazuje żadnych błędów logicznych, utrzymując się w granicach swobodnej oceny dowodów chronionej art. 7 k.p.k. Przedmiotem rozważań Sądu były dowody zarówno na korzyść podsądnego, jak i wszelkie dowody im przeciwnie. Wszystkie te dowody zostały ocenione zgodnie z zasadami logicznego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego z uwzględnieniem zasad wynikających z art. 2, 4 k.p.k. i 5 § 2 k.p.k. Uzasadnienie wyroku odpowiada zaś wymogom art. 424 k.p.k. i w pełni pozwala na kontrolę prawidłowości rozstrzygnięcia.

Sąd odwoławczy nie podziela stanowiska obrońcy, że zachowanie przestępcze przypisane oskarżonemu w punkcie 1 zaskarżonego wyroku stanowi wypadek mniejszej wagi. Sąd Okręgowy przypomina, że wypadek mniejszej wagi zachodzi wówczas, gdy znamiona przestępstwa cechuje niewysoka szkodliwość społeczna, zaś jego sprawca nie jest na tyle niebezpieczny dla społeczeństwa, aby zastosować w stosunku do niego zwykłą karę przewidzianą za popełnione przestępstwo. (Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 października 2015 r. IV KK 235/15 LEX nr 1938291). O przyjęciu wypadku mniejszej wagi decydują przedmiotowe i podmiotowe znamiona czynu. Wśród znamion strony przedmiotowej istotne znaczenie mają w szczególności: rodzaj dobra, w które godzi przestępstwo, zachowanie się i sposób działania sprawcy, użyte środki, charakter i rozmiar szkody wyrządzonej lub grożącej dobru chronionemu prawem, czas, miejsce i inne okoliczności popełnienia czynu oraz odczucie szkody przez pokrzywdzonego. Dla elementów strony podmiotowej istotne są: stopień zawinienia oraz motyw i cel działania sprawcy. (zob. M. Kardas, Kodeks karny. Część szczególna). Zdaniem Sądu Okręgowego, żadną miarą nie można uznać usiłowania dokonania rozboju przypisanego oskarżonemu w punkcie I wyroku za wypadek mniejszej wagi.

Spoleczna szkodliwość zachowania przypisanego oskarżonemu, jak i stopień zawinienia w punkcie 1 wyroku jawią się jako znaczne. Oskarżony działał w sposób przemyślany i wyrachowany. Z okoliczności sprawy wynika, że namówił znanego mu pokrzywdzonego, do podwiezienia jego autem służbowym, a następnie do zatrzymania się w lesie. Podczas rzeczoności postępu, oskarżony założył rękę na kark pokrzywdzonemu i sprowadził go w kierunku ziemi, usiłując doprowadzić do zaboru kwoty 500 złotych. Podsądny zastosował przemoc po uprzedniej nieskutecznym zażądaniu wydania pieniędzy i uspokojeniu pokrzywdzonego, że jedynie żartował. Tego rodzaju zachowanie świadczy o dużym wyrachowaniu i stopniu demoralizacji podsądnego.

Co istotne, M. S. jest osobą, która uprzednio dopuszczała się przestępstw. Był zatem w pełni świadom skutków podejmowanego zachowania. Stopień jego winy należy zatem ocenić jako wysoki.

Apelujący błędnie bagatelizuje konsekwencje przestępczego zachowania podjętego na szkodę pokrzywdzonego. To, że przemoc fizyczna stosowana przez oskarżonego nie była intensywna i nie spowodowała u pokrzywdzonego obrażeń ciała nie wspiera rozumowania obrońcy. Zarzucanie pokrzywdzonemu ręki na kark i sprowadzenie go na ziemię jest obiektywnie zachowaniem brutalnym.

Skarżący nie uwzględnia również tego, że szkodliwość przestępstwa rozboju polega w istotnym stopniu na jego destruktywnym wpływie na psychikę zastraszonego pokrzywdzonego. Już samo stosowanie przemocy fizycznej, choćby o niewielkim natężeniu, musiało wzbudzić u pokrzywdzonego stan silnego stresu i zachwiać

poczuciem elementarnego bezpieczeństwa osobistego. Oskarżony wskutek swoich podstępnych zabiegów pozostał z pokrzywdzonym w lesie „sam na sam”. Świadek obiektywnie nie mógł liczyć na niczyją pomoc i miał podstawy do przyjęcia, że podsądny jest osobą nieobliczalną i zdeterminowaną w celu zabrania mu pieniędzy. Stosowanie w tych warunkach gróźb i przemocy fizycznej musiał doprowadzić do wyrządzenia pokrzywdzonemu poważnych szkód na jego psychice.

Nie jest tak, aby wartość mienia, które usiłował skraść podsądny jawiła się jako niska. Stanowiła ona krytycznego dnia istotną część pieniędzy służbowych, jakim dysponował świadek. Wskazana suma pieniężna nie jawi się również jako niska, jeśli wziąć pod uwagę średnie zarobki w Polsce. Jedynie dzięki ucieczce, pokrzywdzony ocalał przed zaborem znaczną część pieniędzy służbowych. Nawet gdyby przyjąć, że wskazana kwota jest niska, to i tak sama wartość skradzionego mienia nie może jeszcze przesądzać o przyjęciu wypadku mniejszej wagi.

Niczego w tym rozumowaniu nie zmienia to, że oskarżony zrezygnował z pościgu za pokrzywdzonym. Nie dowodzi to wcale dobrej woli M. S., jak stara się to przedstawić obrońca. To, że oskarżony nie próbował ująć pokrzywdzonego wynika ze sprawności świadka, który zdołał oddalić się na bezpieczną odległość od oskarżonego oraz zapewne z obawy M. S. przed zdemaskowaniem w wypadku wybiegnięcia za pokrzywdzonym z lasu na ulicę. Należy dodać, że oskarżony kontynuował przestępczą działalność z uwagi na to, że po ucieczce pokrzywdzonego skradł mu z samochodu komputer.

Z tych wszystkich powodów, nie ma racjonalnych podstaw do przyjęcia, że rozbój dokonany przez oskarżonego stanowił wypadek mniejszej wagi.

Sąd Okręgowy nie znalazł żadnych podstaw, aby łagodzić wymierzone oskarżonemu sankcje karne z uwagi na ich rażącą surowość. Zarzut niewspółmierności kary, jako zarzut z kategorii ocen, można podnosić wówczas „gdy kara jakkolwiek mieści się w granicach ustawowego zagrożenia, nie uwzględnia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia przestępstwa, jak i osobowości sprawcy, innymi słowy – gdy w społecznym odczuciu jest karą niesprawdliwą” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 1985r. V KRN 178/85, OSNKW 1985/7-8/60). Z taką sytuacją nie mamy do czynienia w niniejszej sprawie. Wymierzone sankcje karne nie rażą swoją surowością.

Sąd Rejonowy kształtując kary, utrzymał się w granicach sądowego ich wymiaru, poprawnie szacując stopień winy i społecznej szkodliwości popełnionych przestępstw. Uzasadnienie wymiaru tych sankcji nie budzi zastrzeżeń. Wymaga zaakcentowania, że w niniejszej sprawie dominowały okoliczności obciążające, które przesądziły o rodzaju i stopniu dolegliwości kontestowanych kar. Mając na uwadze niekorzystny dla oskarżonego bilans okoliczności łagodzących i obciążających, szczególny nacisk należało położyć na dyrektywę prewencji indywidualnej w jej aspekcie represyjnym, czemu Sąd Rejonowy dał wyraz orzekając kary bezwzględne pozbawienia wolności. Kary wymierzone w punktach 1 i 2 kontestowanego wyroku odpowiadają wysokiemu stopniowi karygodności i zawinienia .

Tak jak już wcześniej podkreślono, oskarżony w sposób wyrachowany i brutalny usiłował dokonać rozboju oraz skradł laptopa z samochodu służbowego pokrzywdzonego. M. S. działał w sposób podstępny nakłaniając uprzednio pokrzywdzonego do wyjechania do lasu. Ucieczka pokrzywdzonego nie powstrzymała go do kontynuowania działań przestępczych na jego szkodę w postaci kradzieży komputera.

Okoliczności te przemawiają za uznaniem, iż oskarżony jest sprawcą wysoce zdemoralizowanym. Nie ma żadnej wątpliwości, że sprawca jako osoba dorosła i w pełni poczytalna, a także o określonym bagażu doświadczeń życiowych działał w wysokim stopniu zawinienia. Działalność sprawcy była zaplanowana i metodyczna.

Przy wymiarze kary Sąd był obowiązany uwzględnić także dotychczasowy sposób życia oskarżonego, dla którego popełnienie przypisanych mu zaskarżonym wyrokiem przestępstw nie było jedynie ekscysem, lecz potwierdza jego negatywny stosunek do obowiązujących norm prawnych. Karta karna podsądnego razi swoją obfитоścią zważywszy na jego młody wiek, a także wskazuje na to, że oskarżony dopuszczał się stosunkowo groźnych przestępstw (k.65-66).

Również względy prewencji generalnej przemawiają za surowym sankcjonowaniem tego rodzaju zachowań. Orzeczone kary muszą zatem stanowić przestrożę dla potencjalnych sprawców, którzy mają zamiar podjąć podobne wysoce

dokuczliwe zachowania, natomiast dla społeczeństwa stanowić jasny sygnał o braku wyrozumiałości dla sprawców podobnych występków.

Niczego istotnie nie zmienia przyznanie się przez oskarżonego do zarzucanych mu przestępstw i wyrażenie skruchy. Powyższa okoliczność nie przeważa na szali wymienionych wyżej okoliczności obciążających jak : wyrachowanego sposobu działania podsądnego, dopuszczenia się w krótkim czasie dwóch dokuczliwych przestępstw, czy uprzedniej karalności za popełnienia stosunkowo groźnych przestępstw. W tej sytuacji orzeczenie wobec oskarżonego kary łagodniejszej rodzajowo, bądź niższych kar pozbawienia wolności rodziłoby społeczne przekonanie o jego faktycznej bezkarności.

Zdaniem Sądu Okręgowego prawidłowo została również orzeczona wobec oskarżonego kara łączna 2 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności. W przedmiotowej sprawie, sankcje karne mogły oscylować od 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności do 3 lat i 2 miesięcy pozbawienia. Sąd Rejonowy prawidłowo ukształtował sankcję łączną na zasadzie asperacji. Zasada absorpcji przy wymierzaniu kary łącznej może być zastosowana, gdy pomiędzy poszczególnymi przestępstwami zachodzi bliski związek przedmiotowy i podmiotowy, a przesłanka prognostyczna pozwala na stwierdzenie, że kara łączna w wysokości najwyższej z wymierzonych kar jednostkowych jest wystarczającą oceną zachowania się sprawcy (vide: wyrok SA w Gdańsku w wyrok z 3 I 1997 r., II Aka 321/96, Orz. Prok. i Pr. 1997, nr 7-8). Zachowania przypisane oskarżonemu stanowiły w istocie dwie odrębne akcje przestępcze. Podsądny podjął decyzję o kradzieży komputera po niepowodzeniu zaplanowanego rozboju. Z reguły popełnienie dwóch lub więcej przestępstw jest natomiast czynnikiem prognostycznym przemawiającym za orzekaniem kary łącznej surowszej od wynikającej z dyrektywy absorpcji (vide: wyrok SA w Warszawie w wyrok z 12 VII 2000 r., II Aka 171/00, OSA 2001, nr 1). Uprzednie skazanie oskarżonego sprzeciwiało się zatem stosowaniu zasady pełnej absorpcji. Tak jak już podkreślono, M. S. jest osobą, która z popełniania groźnych przestępstw uczyniła sobie sposób życia.

W tej sytuacji, wykluczenie zasady pełnej absorpcji jawi się jako w pełni uzasadnione.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy:

- 1) Utrzymał w mocy zaskarżony wyrok,
- 2) Zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. O. H. kwotę 516,60 zł w tym VAT tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu oskarżonego w toku postępowania odwoławczego,
- 3) Zwolnił oskarżonego od obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa wyłożonych kosztów postępowania odwoławczego i od obowiązku uiszczenia opłaty za drugą instancję.

SSO Leszek Matuszewski SSO Piotr Gerke SSO Małgorzata Winkler-Galicka